

Pravniški poklici - Škotska

Izvorna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Ta stran vsebuje pregled glavnih pravniških poklicev na Škotskem. Obsega informacije o sodnikih, tožilcih in odvetnikih.

Sodniki

Na Škotskem poklic sodnika ni poseben pravniški poklic. Samo **izkušeni odvetniki** (*solicitors* in *advocates*) lahko postanejo sodniki. Sodniška mesta na Škotskem so:

- *Lord President*, najvišji sodnik Glavnega civilnega sodišča,
- *Lord Justice Clerk*, drugi najvišji sodnik na Škotskem,
- višji grofijski sodnik (*Sheriff Principal*), ki predseduje enemu od šestih grofijskih sodnih okrožij (*sheriffdom*),
- sodniki, ki odločajo na Glavnem civilnem sodišču (*Court of Session*), se imenujejo senatorji sodnega kolegija (*Senators of the College of Justice*),
- sodniki, ki odločajo na Vrhovnem kazenskem sodišču (*High Court of Justiciary*), se imenujejo *Lords Commissioners of Justiciary*,
- grofijski sodniki (*sherrifs*),
- grofijski sodniki s krajšim delovnim časom pogosto nadomeščajo odsotne grofijske sodnike s polnim delovnim časom,
- mirovni sodniki (*Justices of the Peace*) so laiki, ki odločajo na mirovnih sodiščih kot sodniki posamezniki ali v senatu treh sodnikov, pri delu pa jim pomaga sodni uradnik s pravno izobrazbo.

Tožilci

Organizacija

Na Škotskem je za kazenski pregon vseh kaznivih dejanj pristojno [Kronsko tožilstvo](#) (*Crown Office and Procurator Fiscal Service*). Vodja tožilstva je **Lord Advocate**, ki je prav tako minister v škotski vladi, njegov namestnik pa je *Solicitor General*.

Kronsko tožilstvo (*Crown Office and Procurator Fiscal Service – COPFS*) je edino pristojno za **kazenski pregon** kaznivih dejanj, **preiskavo** nenadnih ali sumljivih smrti in **pritožbe** zoper policijo.

V členu 48 Zakona o Škotski iz leta 1998 (*Scotland Act 1998*) je določeno, da t. i. *Lord Advocate* (v funkciji vodje sistemov kazenskega pregona in preiskave smrtnih primerov na Škotskem) vsako odločitev sprejme samostojno in neodvisno od drugih oseb.

Samo ustrezno usposobljeni odvetniki lahko postanejo tožilci.

Vloga in pristojnosti

Policija (ali druge posebne poročevalske agencije, kot je *Her Majesty's Revenue & Customs* – Davčna in carinska služba Njenega veličanstva) opravlja začetne preiskave kaznivega dejanja in predloži poročilo lokalnemu tožilcu (*Procurator Fiscal*). Ta to poročilo preuči in odloči, ali bo ukrepal v javnem interesu. Pri sprejemu odločitve tožilec preuči, ali obstajajo zadostni dokazi in če obstajajo, kateri ukrep je primeren: uvedba kazenskega pregona, izdaja neposrednega ukrepa (na primer globe zaradi davčnega kaznivega dejanja) ali neuvedba kazenskega pregona. V zadevah, ki jih obravnava porota, tožilec zasliši pričë ter zbere in pregleda forenzične in druge dokaze, preden se odloči za kazenski pregon. Potem poroča Kronskeemu svetu (*Crown Counsel*), ki odloči o kazenskem pregonu.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki (Barristers)

Odvetniki so člani **Odvetniške zbornice Škotske (*Scottish Bar*)**. Nastopajo lahko pred vsemi škotskimi sodišči, čeprav večinoma nastopajo pred višjimi sodišči (*Court of Session* in *High Court of Justiciary*) ter dajejo strokovno mnenje o pravnih vprašanjih. Pooblašчени odvetniki (*Senior Advocates*) imajo naziv *Queen's Counsel*. Vsi odvetniki so člani [Odvetniškega zbora \(*Faculty of Advocates*\)](#).

Pravni svetovalci (Solicitors)

Pravni svetovalci so najštevilčnejši med delavci v pravni stroki. Strankam lahko dajejo pravne nasvete in jih zastopajo pred sodišči. Pravni svetovalci so člani [Pravniškega združenja Škotske \(*Law Society of Scotland*\)](#), ki spodbuja interese poklica pravnih svetovalcev in javnosti v zvezi s tem poklicem.

Obstajajo tudi t. i. *solicitor-advocates*, ki so prav tako člani **Pravniškega združenja Škotske**. Podobno kot odvetniki (glej zgoraj) lahko nastopajo pred Glavnim civilnim sodiščem (*Court of Session*) in Vrhovnim kazenskim sodiščem (*High Court of Justiciary*).

Notarji

Notarji so pravni svetovalci (*solicitors*), ki evidentirajo določene transakcije in podpisujejo določene pravne dokumente. Ne gre za samostojen pravniški poklic.

Zastopniki za patente in znamke

Zastopniki za patente in znamke so specializirani svetovalci na področju intelektualne lastnine. Zagotavljajo pravno svetovanje strankam na tem področju, zlasti v zvezi s prijavo in izpodbijanjem pravic do patentov, znamk in modelov, pa tudi glede drugih vidikov intelektualne lastnine, vključno z varstvom avtorskih pravic. Za razliko od splošnejšega civilnega in kazenskega prava, se materialno pravo na področju intelektualne lastnine uporablja po celem Združenem kraljestvu. Spore v zvezi s pravicami intelektualne lastnine na Škotskem navadno obravnava Glavno civilno sodišče (*Court of Session*), saj je izključno pristojno v patentnih zadevah in zadevah glede večine drugih prijavljenih pravic intelektualne lastnine (zlasti blagovnih znamk Skupnosti in registriranih modelov Skupnosti). Zaposluje tudi več sodnikov, imenovanih za obravnavo zadev intelektualne lastnine, in ima določena pravila za vodenje postopkov v zadevah intelektualne lastnine. Zastopniki za patente in znamke lahko svoje stranke zastopajo neposredno pred Grofijskim patentnim sodiščem (*Patents County Court*) in na podlagi pritožbe Urada Združenega kraljestva za varstvo intelektualne lastnine (UK Intellectual Property Office) pri Patentnem oddelku Višjega sodišča (*Patents Court of the High Court*) v Angliji in Walesu. Zastopniki za patente z ustrezno pravno izobrazbo lahko prav tako zastopajo stranke v sporih pred Višjim sodiščem v Londonu, vendar pa ti zastopniki sedaj nimajo pravice zastopati strank v sporih intelektualne lastnine, v katerih odločajo škotska sodišča. Tako zastopstvo v sporih intelektualne lastnine pred škotskimi sodišči trenutno izvajajo odvetniki, specializirani za področje intelektualne lastnine, ki pogosto tesno sodelujejo z zastopniki za patente in znamke.

Večina zastopnikov za patente in znamke na Škotskem dela v specializiranih zasebnih odvetniških pisarnah, nekateri pa v gospodarstvu.

☞ [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za patente, po celotnem Združenem kraljestvu. Med njegove naloge sodi dogovarjanje z vlado glede zakonodaje o intelektualni lastnini, izvajanje izobraževanj in usposabljanj za zastopnike in pripravnike, specializirane za patente, ter dogovarjanje z regulatorji stroke. CIPA spodbuja razvoj prava intelektualne lastnine in poklicni razvoj strokovnjakov s tega področja.

☞ [Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA\)](#) predstavlja zastopnike, specializirane za znamke, in njihovo stroko po celotnem Združenem kraljestvu. Njegove naloge obsegajo lobiranje pri vladi in pogajanje z njo, njenim neodvisnim regulativnim organom (IPReg) in drugimi relevantnimi organizacijami. Izvaja ustrezna izobraževanja, usposabljanja in svetovanje za zastopnike, specializirane za znamke, in je odgovoren za spodbujanje razvoja stroke in področja intelektualne lastnine.

☞ [Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board – IPReg\)](#) se ukvarja z vsemi regulativnimi in disciplinskimi zadevami ter določa, nadzira in uveljavlja standarde za zastopnike, specializirane za patente in znamke, po celotnem Združenem kraljestvu. Deluje v javnem interesu in vodi registre zastopnikov, specializiranih za patente in znamke, tako posameznikov kot gospodarskih družb.

Drugi pravniški poklici

Sodni izvršitelji (Sheriff officers) in **sodni vročevalci (Messengers-at-arms)** so uradniki sodišča, pristojni za vročanje dokumentov in izvršbo sodnih sklepov na Škotskem. Sodne vročevalce in sodne izvršitelje zaposlujejo zasebna podjetja in zaračunavajo takse, ki so določene v sekundarni zakonodaji.

Člen 60 Zakona o stečaju in izvršbi (Škotska) iz leta 2007 (*Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*) bo ukinil urade sodnih vročevalcev in sodnih izvršiteljev ter jih zamenjal z novo funkcijo **sodnega uradnika (Judicial officer)**. Sodne uradnike bo imenoval *Lord President* Glavnega civilnega sodišča na priporočilo nove škotske Komisije za civilne izvršbe (*Scottish Civil Enforcement Commission*).

Sorodne povezave

☞ [Kronsko tožilstvo \(Crown Office and Procurator Fiscal Service\)](#), ☞ [Odvetniški zbor Škotske \(Faculty of Advocates\)](#), ☞ [Pravniško združenje Škotske \(Law Society of Scotland\)](#), ☞ [Škotsko združenje pravnih središč \(Scottish Association of Law Centres\)](#); ☞ [Pooblaščen inštitut zastopnikov za patente \(Chartered Institute of Patent Attorneys\)](#), ☞ [Inštitut zastopnikov za znamke \(Institute of Trade Mark Attorneys\)](#), ☞ [Regulativni odbor za intelektualno lastnino \(Intellectual Property Regulation Board\)](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 07/10/2014